

บทบาทหน้าที่ของสถานีวิทยุจุฬาฯ

จากการศึกษาถึงนโยบาย วัตถุประสงค์ และโครงสร้างองค์กรของสถานีวิทยุจุฬาฯ พบว่ามีส่วนสำคัญในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของสถานีวิทยุจุฬาฯ ซึ่งผลของการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถจำแนกบทบาทของสถานีวิทยุจุฬาฯ ได้ดังต่อไปนี้

1. บทบาทหน้าที่ในฐานะเป็นสื่อกลางเชื่อมโยงให้เกิดความสัมพันธ์

สถานีวิทยุจุฬาฯ ได้ดำเนินบทบาทหลักในฐานะเป็นสื่อกลางเชื่อมโยงให้เกิดความสัมพันธ์มาโดยตลอด การแสดงบทบาทในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์นั้นปรากฏในลักษณะต่างๆ โดยเริ่มจากการเป็นสื่อกลางเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสโมสรนิสิต และนิสิตในระยะแรก เนื่องจากการที่สถานีวิทยุจุฬาฯ มีฐานะเป็นสถานีวิทยุทดลองเพื่อใช้ในกิจกรรมต่างๆ ของสโมสรนิสิต จึงมีการใช้สถานีในการถ่ายทอดเสียงการประชุมกิจกรรมดนตรี และปาฐกถาในหอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือการถ่ายทอดเสียงการแข่งขันฟุตบอลประเพณี จุฬาฯธรรมศาสตร์ การประกาศรายชื่อนิสิตที่สอบเข้า และมีสิทธิศึกษาต่อในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรวมทั้งการประชาสัมพันธ์ข่าวของสโมสรนิสิต และข่าวภายในมหาวิทยาลัย การดำเนินกิจกรรมเหล่านี้ จึงทำให้สถานีวิทยุจุฬาฯ เป็นศูนย์กลางติดต่อเชื่อมโยงให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสโมสรนิสิตกับนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้มีความใกล้ชิดและเกิดการประสานสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน

แม้ในเวลาต่อมาเมื่อมหาวิทยาลัยเข้าควบคุมและดำเนินกิจการสถานีวิทยุเอง เพื่อใช้ในกิจการชุมนุมมหาวิทยาลัยสถานีวิทยุจุฬาฯก็ต้องทำหน้าที่เป็นสื่อกลางเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยกับนิสิต มีการจัดรายการบางประเภท เช่นรายการสายสัมพันธ์ ส.จ.ม. ของสโมสรจุฬาฯ เป็นต้น เพื่อรักษาความสัมพันธ์กับนิสิต นอกจากนี้ยังมีการสร้างความสัมพันธ์ไปสู่สมาชิกอื่นๆ ในชุมนุมมหาวิทยาลัย ได้แก่อาจารย์และข้าราชการเพิ่มขึ้น ซึ่งปรากฏในรูปของรายการจุฬาฯ สัมพันธ์

รายการข่าวมหาวิทยาลัย และข่าวราชการต่างๆ ให้สมาชิกในชุมชนได้รับทราบความเคลื่อนไหวต่างๆ ในมหาวิทยาลัย ยิ่งไปกว่านั้นสถานีวิทยุจุฬาฯ ยังทำหน้าที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยไปสู่ผลิตเก่าเพิ่มขึ้นในรูปของการจัดรายการข่าวจากสมาคมผลิตเก่า ซึ่งจัดโดยสมาคมผลิตเก่าจุฬาฯ เป็นต้น จะเห็นได้ว่ารายการต่างๆ เหล่านี้ดำเนินการแสดงบทบาท เพื่อสร้างความสัมพันธ์ไปสู่สมาชิกของมหาวิทยาลัยแทบทั้งสิ้น

อย่างไรก็ตามแม้สถานีวิทยุจุฬาฯ จะมุ่งบทบาทหลักในการเป็นสื่อกลางเชื่อมโยงให้เกิดความสัมพันธ์ไปสู่สมาชิกภายในมหาวิทยาลัยก็ตาม แต่เนื่องจากสถานีวิทยุจุฬาฯ ยังคงเป็นหน่วยงานราชการที่ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวนมากนักในแต่ละปีทำให้สถานีฯ ขาดแคลนงบประมาณ และอุปกรณ์ที่ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ ตลอดจนขาดบุคลากรที่จะติดตามข่าวสารภายในจุฬาฯ ทำให้สถานีวิทยุจุฬาฯ ก็ยังคงแสดงบทบาทไม่ได้เต็มที่

ในปัจจุบันเมื่อสถานีวิทยุจุฬาฯ ได้มีระบบบริหารจัดการในรูปวิสาหกิจทำให้สถานีฯ มีคล่องตัวในการดำเนินงานมากขึ้น มหาวิทยาลัยได้ให้ยืมทุนประเดิมในการดำเนินงานในรูปธุรกิจได้โดยไม่แสวงหากำไร ทำให้มีการพัฒนาอุปกรณ์ให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการมีอัตราบุคลากรเพิ่มขึ้น เพื่อรองรับการขยายบทบาทการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ออกไปสู่ภายนอก แต่ถึงแม้ว่าสถานีวิทยุจุฬาฯ จะได้มีการขยายบทบาทเชื่อมโยงความสัมพันธ์ไปสู่สังคมภายนอกมากขึ้น เพื่อสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสังคม และการแสดงบทบาทตามแบบภารกิจของบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนทั่วไปซึ่งปรากฏออกมาในรูปของการเสนอข่าวสารต่างๆ หลากหลายมากขึ้น ซึ่งมีทั้งข่าวสารจุฬาฯ ข่าวมหาวิทยาลัย ข่าวสังคม ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวการเมือง ข่าวต่างประเทศ เป็นต้นก็ตาม แต่สถานีวิทยุจุฬาฯ ก็ยังคงต้องปฏิบัติภารกิจหน้าที่ในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ไม่ไปสู่สมาชิกของจุฬาฯ อยู่ เพราะแม้จะมีข่าวสารประเภทต่างๆ เพิ่มขึ้นแต่หากเป็นข่าวสารของจุฬาฯ เช่นรายการจุฬาฯ สัมพันธ์ หรือรายการข่าวสารจากจุฬาฯ รายการ สนทนากิจการนิสิต เป็นต้นรายการต่างๆ เหล่านี้ยังคงดำรงอยู่มีขึ้นเพื่อเป็นการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ไปสู่สมาชิกในชุมชนจุฬาฯ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าบทบาทหน้าที่ของสถานีวิจัยจุฬาลงกรณ์ ในการทำหน้าที่ เป็นสื่อกลาง เชื่อมโยง ให้เกิดความสัมพันธ์เป็นบทบาทที่ผูกพันกับจุฬาลงกรณ์ อย่างหลัก เลี้ยงไม่ได้ แม้ว่าการแสดงบทบาทในการเป็นสื่อกลางเชื่อมโยงความสัมพันธ์นี้จะมี การเปลี่ยนแปลงรูปแบบไปบ้างจากรูปแบบของการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่าง สโมสรนิสิตกับนิสิต พัฒนาไปสู่การเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัย กับสมาชิกภายในชมชนมหาวิทยาลัย และนิสิตเก่า และได้ขยายความสัมพันธ์ไปสู่ สังคมภายนอกในที่สุดก็ตามแต่บทบาทในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับสมาชิกของ มหาวิทยาลัย ก็ยังคงคงอยู่ และดำเนินต่อเนื่องมาโดยตลอด

2. บทบาทหน้าที่ในการให้ความรู้และการศึกษา

บทบาทในการให้ความรู้และการศึกษา เป็นบทบาทหลักอีกบทบาทหนึ่ง นับตั้งแต่สถานีวิจัยจุฬาลงกรณ์ ได้กลายเป็นหน่วยงานหนึ่งของมหาวิทยาลัยในปีพ.ศ. 2508 เป็นต้นมา เพราะเป็นบทบาทที่ถูกกำหนดขึ้นอย่างชัดเจน เพื่อแสดงถึงการเป็นสื่อ ในสังกัดของสถาบันการศึกษาในการให้การศึกษาค้นคว้าและความรู้ทางวิชาการ

การแสดงบทบาทหน้าที่ในการให้ความรู้และการศึกษา เริ่มต้นจากรูป แบบการให้การศึกษ เพื่อชมชนภายในมหาวิทยาลัย โดยการเป็นอุปกรณ์ การสอนบทเรียน รวมทั้งเป็นสถานที่ฝึกปฏิบัติการด้านวิทยุกระจายเสียงแก่นิสิต ของมหาวิทยาลัยเป็นหลัก แต่อย่างไรก็ตามจากบทบาทที่ปรากฏพบว่าในระยษนั้น สถานีวิจัยจุฬาลงกรณ์ ก็ยังไม่มีรายการประเภทให้ความรู้การศึกษาอย่างชัดเจน รวมทั้ง การใช้สถานีเป็นสถานีฝึกปฏิบัติก็ไม่อาจทำได้เนื่องจากความไม่พร้อมของอุปกรณ์ ส่งกระจายเสียงประกอบกับบางคณะก็มีห้องฝึกปฏิบัติการส่งกระจายเสียงอยู่แล้ว ทำให้บทบาทของสถานีวิจัยจุฬาลงกรณ์ ในการให้ความรู้และการศึกษาไม่ปรากฏมากนัก

อย่างไรก็ตามบทบาทในการให้ความรู้และการศึกษาของสถานีวิจัย จุฬาลงกรณ์ ก็ได้ถูกปรับให้เด่นชัดขึ้น เมื่อมีการปรับโครงสร้างของสถานีฯ ให้สังกัด ฝ่ายวิชาการ เพื่อรองรับการปฏิบัติการกิจหลักดังกล่าว ซึ่งบทบาทในการให้ ความรู้และการศึกษาที่มีการปรับรูปแบบใหม่นี้ เป็นการพลิกผันบทบาทของสถานีวิจัย จุฬาลงกรณ์ ที่เคยจำกัดอยู่เฉพาะภายในชมชนมหาวิทยาลัยให้เปลี่ยนแปลงไปโดยมี

รูปแบบที่ขยายบทบาทออกไปสู่ภายนอกในกลุ่มประชาชนผู้ด้อยโอกาสในสังคม โดยมี การวางแผนใช้ความบันเทิงนำร่องเพื่อสร้างความสนใจแก่ประชาชนให้ติดตามฟัง สถานีวิทยุจุฬาฯ เพื่อจะได้เสนอรายการความรู้และการศึกษาให้เข้าถึงประชาชน ได้มากขึ้น

การมุ่งแสดงบทบาทในการให้ความรู้และการศึกษาอย่างจริงจังนั้น จะเห็นได้จากการที่สถานีวิทยุจุฬาฯ ได้ร่วมมือและประสานงานกับฝ่ายการศึกษาต่อ เนื่องให้การผลิตรายการความรู้ รวมทั้งยังมีการระดมสรรพกำลังจากคณาจารย์ และนักวิชาการของจุฬาฯมาร่วมจัดฟังรายการรูปแบบรายการมีลักษณะเน้นความรู้ ทั่วไป และความรู้เสริม เช่น รายการภาษาอังกฤษ รายการภาษาญี่ปุ่น รายการ ก้าวไปกับวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

ถึงแม้สถานีวิทยุจุฬาฯ จะมีการปรับบทบาทในการให้ความรู้และ การศึกษาให้เด่นชัด และขยายออกไปสู่ภายนอกมากขึ้น ในรูปของการให้ความรู้ทั่ว ไปและความรู้เสริมก็ตามแต่เนื่องจากการศึกษาต่อเนื่องไม่สามารถผลิตรายการ ตามเวลาที่ได้รับจัดสรรจากสถานี ประกอบกับคณาจารย์ล้วนมีภารกิจประจำที่ไม่ อาจมาช่วยผลิตรายการได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้การจัดรายการวิทยุกระจาย เสี่ยงย่อมต้องอาศัยทักษะและความถนัดในการผลิตรายการดังนั้นแม้จะได้คณาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวิชาการมาจัดรายการแต่ก็ยังขาดทักษะในการจัดรายการวิทยุ ทำให้รูปแบบรายการประเภทความรู้ส่วนใหญ่ปรากฏในแบบบรรยาย และไม่น่าสนใจ เท่าที่ควร

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

การที่สถานีวิทยุจุฬาฯ เป็นสถานีวิทยุของสถาบันการศึกษา ดังนั้น แม้บทบาทที่ปรากฏจะไม่ประสบผลสำเร็จ แต่สถานีก็ยังคงต้องดำเนินภารกิจหลักนี้ ต่อไป การควบคุมสถานีวิทยุจุฬาฯ ในเชิงสื่อมวลชนอย่างมืออาชีพ โดยการบริหาร งานในรูปวิสาหกิจได้นำไปสู่บทบาทในการให้ความรู้ และการศึกษาแก่ประชาชน ทุกระดับในสังคม มีการขยายเวลารายการความรู้และรายการวิชาการเพิ่มขึ้น พร้อมกับมีการฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีทักษะในการจัดรายการประเภทความรู้ และวิชาการเพิ่มขึ้น เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงการจัดรายการให้มีรูปแบบที่น่าสนใจ เหมาะกับกลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย ง่ายต่อการรับฟัง และการเข้าใจแก่ประชาชนทั่วไป

เช่นรายการสัตวแพทย์สหราชอาณาจักร มีการปรับปรุงรายการที่น่าสนใจ และนำติดตามมากขึ้น โดยผู้จัดรายการจะต้องทำหน้าที่ให้ความรู้ และยังต้องมีหน้าที่ดำเนินรายการเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้กับวิทยากรหรือรายการสาระน่ารู้ได้มีการปรับปรุงรูปแบบ โดยการกำหนดอย่างชัดเจนถึงรูปแบบข่าวสารความรู้ที่จะเสนอในแต่ละวันหรือรายการบันเทิงต่างๆ ก็ได้มีการปรับปรุงให้เป็นแบบสาระบันเทิงที่ให้ทั้งความบันเทิง และความรู้ไปพร้อมๆ กัน เช่นรายการดนตรีคลาสสิก หรือรายการจุฬาวาทิต ซึ่งเป็นรายการดนตรีไทยเดิม ก็ได้จัดรายการในรูปของการเปิดเพลงพร้อมกับให้เกร็ดความรู้เกี่ยวกับผู้ประพันธ์ บทประพันธ์และลักษณะท่วงทำนองเพลงการปรับปรุงรายการประเภทต่างๆ เหล่านี้จึงเป็นการปรับปรุงบทบาทในการให้ความรู้ และการศึกษาให้เด่นชัด และกระตุ้นเร้าความสนใจจากประชาชนมากขึ้น

นอกจากนี้ยังมีการกำหนดหน้าที่ของสถานีฯ ในด้านงานฝึกอบรมที่สถานีฯ จะต้องให้ความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาหลายแห่งในการฝึกอบรมนิสิต นักศึกษา ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง สถานีวิทยุจุฬาฯ จึงได้ทำหน้าที่เป็นแหล่งฝึกปฏิบัติงานวิทยุกระจายเสียงโดยสถานีวิทยุจุฬาฯ รับผิดชอบ นิสิต นักศึกษามาฝึกงานทางด้านการผลิต รายการวิทยุด้านอิเล็กทรอนิกส์จากสถาบันการศึกษาหลายแห่งดังนี้คือ คณะนิเทศศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยาลัยครูสวนสุนันทา และวิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา สถานีวิทยุจุฬาฯ ได้พยายามแสดงบทบาทในการให้การศึกษาค้นคว้าและความรู้จากระดับภายในชุมชนมหาวิทยาลัย ขยายออกไปสู่ระดับสังคมภายนอกตามแนวนโยบาย และเป้าหมายของมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง และแม้ว่าการแสดงบทบาทในการให้ความรู้และการศึกษาต่อสังคมจะไม่สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายของมหาวิทยาลัยที่กำหนดให้เป็นบทบาทหลักแต่สถานีวิทยุจุฬาฯ ก็ยังคงต้องดำเนินบทบาทนี้ต่อไปในฐานะกลไกหนึ่งของสถาบันการศึกษาในการเผยแพร่ความรู้และสรรพวิชาการแก่สังคม เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจของมหาวิทยาลัย

3. บทบาทหน้าที่ในการให้ความบันเทิง

สถานีวิทยุจุฬาฯ แม้จะมีบทบาทหน้าที่หลักในการเป็นสื่อกลางเชื่อมโยงความสัมพันธ์และให้ความรู้และการศึกษาก็ตาม แต่ในฐานะที่สถานีวิทยุจุฬาฯ นับเป็นสื่อมวลชนแขนงหนึ่ง สถานีวิทยุจุฬาฯ จึงต้องมีบทบาทหน้าที่ในการให้ความบันเทิงไปในเวลาเดียวกัน ซึ่งเมื่อเวลาที่สถานีวิทยุจุฬาฯ ไม่สามารถแสดงบทบาทหน้าที่หลักได้อย่างแท้จริง เช่นการให้ข่าวสารภายในมหาวิทยาลัย แก่สมาชิกภายในชุมชนมหาวิทยาลัยมีเพียงเล็กน้อย รวมทั้งการไม่สามารถให้ความรู้ และการศึกษาในฐานะอุปกรณ์สอนบทเรียน และไม่สามารถเป็นที่ฝึกปฏิบัติงานกระจายเสียงวิทยุได้ สถานีวิทยุจุฬาฯ จึงต้องอาศัยการแสดงบทบาทของสื่อมวลชนในการให้ความบันเทิง เพื่อเป็นบทบาทเสริมให้สถานีวิทยุจุฬาฯ สามารถดำรงอยู่ต่อไปได้

แต่การแสดงบทบาทในการให้ความบันเทิงของสถานีวิทยุจุฬาฯ นั้นจะมีลักษณะที่ขัดติดกับความ เป็นสื่อของสถาบันการศึกษาที่จะต้องคำนึงถึงภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ดังนั้นรายการบันเทิงส่วนใหญ่ที่ปรากฏจึงมักเป็นรายการเชิงคุณภาพที่มีรสนิยมสูง ที่เหมาะสำหรับผู้รับฟังที่มีฐานะทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษาในระดับสูง เช่นรายการดนตรีสากลประเภทต่างๆ ได้แก่ ดนตรีคลาสสิก ดนตรีโล้กมิวสิก ดนตรีบัลเล่ต์ ดนตรีแจ๊ส เป็นต้น และถ้ามีรายการดนตรีไทยก็จะมีเฉพาะดนตรีไทยเดิมทั้งนี้สถานีฯ จะมุ่งเน้นรายการดนตรีคลาสสิกมากเป็นพิเศษจนกลายเป็นสัญลักษณ์ของสถานีวิทยุจุฬาฯ

อย่างไรก็ตามการแสดงบทบาทในการให้ความบันเทิงไม่เพียงแต่ การเป็นบทบาทเสริมให้สถานีวิทยุจุฬาฯ สามารถดำรงอยู่ต่อไปได้เท่านั้น บทบาทหน้าที่ในการให้ความบันเทิงยังเป็นบทบาทเสริมหรือบทบาทนำร่อง เพื่อการแสดงบทบาทหน้าที่หลักในการให้ความรู้ และการศึกษา แก่สังคม โดยมีการปรับรายการบันเทิงจากเดิมที่มีแต่ดนตรีคลาสสิก ดนตรีโล้กมิวสิก ดนตรีสากลประเภทต่างๆ และดนตรีไทยเดิมให้มีรูปแบบหลากหลาย โดยมีรายการเพลงไทยสากล และเพลงลูกทุ่งเพิ่มขึ้น เพื่อให้ประชาชนสามารถเลือกรับฟังได้ตรงกับความต้องการมากขึ้น ซึ่งเป็นวิธีการในการสร้างความสนใจจากประชาชนต่อสถานีวิทยุจุฬาฯ เมื่อประชาชนหันมาสนใจ

รายการบันเทิงของสถานีวิทยุจุฬาฯ แล้ว สถานีฯ จะได้แสดงบทบาทหน้าที่ในการให้ความรู้ โดยเข้าถึงประชาชน ทำให้ประชาชนสามารถรับข่าวสารความรู้ได้

แต่ถึงแม้ว่าสถานีวิทยุจุฬาฯ จะสามารถเสนอรายการบันเทิงได้หลากหลายมากขึ้นนี้ ก็ไม่ใช่ว่าเพลงไทยสากล และเพลงไทยลูกทุ่งทุกเพลงจะถูกนำมากระจายเสียงได้แต่หัวหน้าสถานีฯ จะมีการกำหนดรูปแบบของเพลงที่เป็นเพลงสุภาพไม่หยาบคายเท่านั้นจึงจะสามารถกระจายเสียงซึ่งเท่ากับการคงรูปแบบรายการบันเทิงที่มีรสนิยมอยู่เช่นเดิม

สถานีวิทยุจุฬาฯ สามารถแสดงบทบาทหน้าที่ในการให้ความบันเทิงตามแนวทางที่กำหนดไว้ได้เป็นอย่างดี จนทำให้สถานีวิทยุจุฬาฯ ได้รับความสนใจจากประชาชนที่ติดตามรับฟังรายการ เพิ่มขึ้นอย่างมากมาย แต่ในขณะที่เดียวกันบทบาทในการให้ความรู้และการศึกษาที่ถูกกำหนดให้นำเสนอต่อรายการภาคบันเทิงกลับไม่มีรายการจากการศึกษาต่อเนื่องมาลงในช่วงเวลาดังกล่าว อีกทั้งรายการประเภทความรู้และการศึกษาก็ยังขาดรูปแบบที่น่าสนใจเป็นผลให้บทบาทในการให้ความบันเทิงที่ได้ถูกกำหนดให้เป็นเพียงบทบาทเสริมหรือบทบาทนำร่อง กลับประสบความสำเร็จและได้รับความนิยมนิยมจากประชาชนมากกว่าบทบาทหน้าที่หลักในการให้ความรู้และการศึกษาดังจะเห็นได้จากผลการสำรวจความนิยมนิยมรายการวิทยุของ นิตยสารมีเดียปี พ.ศ. 2536 ซึ่งปรากฏว่า รายการของสถานีวิทยุจุฬาฯ ติดอันดับได้รับความนิยมนิยมจากผู้ฟังโดยรายการที่ได้รับความนิยมมากที่สุดของสถานีฯ คือ รายการเพลงไทยบ๊วยโหม่งและรายการเพลงลูกทุ่งจุฬาฯ (ลูกทุ่งบ๊วยสองโหม่ง) ดังที่แสดงในตารางต่อไปนี้

ศูนย์วิทยุวิทยุพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 ตารางแสดงความนิยมของรายการทางสถานีวิทยุจุฬาฯ

นิตยสารมีเดีย	ได้รับความนิยมนับที่	รายการ
กุมภาพันธ์ 2536	10	เพลงไทยบ้ายโมง
	14	ลูกทุ่งจุฬาฯ (ลูกทุ่งบ้ายสองโมง)
เมษายน 2536	13	เพลงไทยบ้ายโมง
พฤษภาคม 2536	19	เพลงไทยบ้ายโมง
สิงหาคม 2536	16	เพลงไทยบ้ายโมง
พฤศจิกายน 2536	18	เพลงไทยบ้ายโมง

ที่มา: สรุปจากคอลัมน์การสำรวจความนิยมจาก VMR รายการวิทยุที่คนฟังในช่วง สัปดาห์ที่ผ่านมาในนิตยสารมีเดีย ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - พฤศจิกายน 2536

ความนิยมของผู้ฟังที่มีต่อรายการบันเทิงประเภทเพลงไทยของสถานีวิทยุจุฬาฯ ดังที่แสดงในตารางข้างต้นนั้น ทำให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า บทบาทหน้าที่ในการให้ความบันเทิงของสถานีฯ ซึ่งเป็นบทบาทเสริมหรือบทบาทนำร่อง เพื่อบทบาทหลักในการให้ความรู้และการศึกษานั้นกลับ ได้รับความสำเร็จและเป็นที่ยอมรับของผู้รับฟังสถานีวิทยุอย่างมาก จึงกลายเป็นว่าสถานีวิทยุจุฬาฯ แสดงบทบาทหน้าที่ในการให้ความบันเทิงได้ประสพผลสำเร็จมากเกินกว่าการเป็นเพียงบทบาทเสริม เพื่อนำไปสู่บทบาทหลักในการให้ความรู้และการศึกษา

4. บทบาทในการเป็นกระบอกเสียงให้กับจุฬาฯ

ในฐานะที่เป็นสื่อของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังนั้นแม้จะมิได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าสถานีวิทยุจุฬาฯ จะต้องทำหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจอันดีแก่ประชาชนในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือการมีหน้าที่ในการเฝ้าปกป้องรักษาผลประโยชน์ของจุฬาฯ ก็ตาม

แต่สถานีวิทยุจุฬาย ก็จะต้องแสดงบทบาทแฝงในการเป็นกระบอกเสียงให้กับจุฬาย เพื่อการทำหน้าที่ดังกล่าว

รายการจุฬายสัมพันธ์เป็นรายการสำคัญรายการหนึ่งที่นอกจากจะแสดงบทบาทในการเป็นสื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ไปสู่สมาชิกของจุฬาย แล้วในบางสถานการณ์รายการจุฬายสัมพันธ์ยังจะต้องทำหน้าที่ในการเป็นกระบอกเสียงให้กับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เช่น ในรูปของการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับนิสิตในวิกฤตการณ์ทางการเมืองไทย ช่วง 14 ตุลาคม 2516 ถึง 16 ตุลาคม 2519 ที่มีประชาชนบางกลุ่มมองว่านิสิตนักศึกษามีส่วนสำคัญในการทำให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยทางการเมืองรายการจุฬายสัมพันธ์จึงเป็นสื่อของสถานีในการทำหน้าที่ประนีประนอมและสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนด้วยกลวิธีของการประชาสัมพันธ์ในเชิงจิตวิทยาในการส่งข่าวสารไปสู่ประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านั้น¹

นอกเหนือจากการทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงในการแก้ปัญหาที่มีผลกระทบต่อบุคลากรมหาวิทยาลัยในรูปของการสร้างความเข้าใจไปสู่ประชาชนแล้ว รายการจุฬายสัมพันธ์ยังต้องทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงในรูปของการรักษาผลประโยชน์ให้กับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อยามที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยต้องเผชิญกับบางสถานการณ์ที่จะสูญเสียผลประโยชน์บางอย่างไป ดังเช่น ปัญหาเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ที่ดินของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปี พ.ศ. 2530 รายการจุฬายสัมพันธ์ก็ได้แสดงบทบาทโดยการกระจายเสียงกระแสข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการปกป้องกรรมสิทธิ์และผลประโยชน์ในที่ดินของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อสร้างแรงต้านต่อกรมธนารักษ์ต้องการจะยึดที่ดินจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไป²

ยิ่งไปกว่านั้นรายการจุฬายสัมพันธ์ยังทำหน้าที่เป็นสื่อในการไกล่เกลี่ยและแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และชุมชนใกล้เคียง ในกรณีพื้นที่ชุมชนสามย่านที่มหาวิทยาลัยต้องการจะปรับปรุงพื้นที่ดังกล่าวให้เป็นไฮเทค

1. สัมภาษณ์ เกษม จันทรน้อย, 31 มกราคม 2538

2. สัมภาษณ์ เกษม จันทรน้อย, 31 มกราคม 2538

แสดควร์ ซึ่งทำให้ชาวชุมชนดังกล่าวจะต้องย้ายออกจากพื้นที่เกิดความไม่พอใจ และต่อต้าน ราชการจุฬาลงกรณ์ก็ได้มีส่วนทำหน้าที่เป็นกลไกหนึ่งของมหาวิทยาลัยในการแก้ไขปัญหาโดยใช้จิตวิทยาในการสร้างความเข้าใจให้เกิดแก่ชาวชุมชนสามย่านให้เล็งเห็นถึงการนำเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม³

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าแม้จะมีได้มีการกำหนดบทบาทของสถานีวิทยุจุฬาฯ ในการเป็นกระบอกเสียงให้กับจุฬาฯ ไว้อย่างชัดเจน อีกทั้งบางรายการ เช่น รายการจุฬาสัมพันธ์ที่มีบทบาทหลักในการเป็นสื่อกลางเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยไปสู่สมาชิกของมหาวิทยาลัย แต่ด้วยฐานะที่สถานีวิทยุจุฬาฯ เป็นสื่อของจุฬาฯ ทำให้เกิดภาระผูกพันต่อสถาบันที่นอกจากจะต้องทำหน้าที่เป็นสื่อกลางเชื่อมโยงความสัมพันธ์แล้วสถานีวิทยุจุฬาฯ ยังจะต้องมีบทบาทแฝงในการเป็นกระบอกเสียงให้กับจุฬาฯ เพื่อช่วนแก้ไขปัญหาหรือจัดการกับบางสถานการณ์ที่จะทอดระยะเวลานานออกไปให้สิ้นลงตลอดจนการรักษาผลประโยชน์ให้กับจุฬามหาวิทยาลัย

5. บทบาทหน้าที่ในการสร้างภาพลักษณ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในฐานะเป็นสถาบันการศึกษาเก่าแก่และมีชื่อเสียง

จากการที่สถานีวิทยุจุฬาฯ เป็นสื่อของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาเก่าแก่และมีชื่อเสียงของประเทศ ดังนั้นการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ต่างๆ ของสถานีวิทยุจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงปรากฏบทบาทในอันที่จะต้องคำนึงถึงการรักษาและส่งเสริมภาพลักษณ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งจะแฝงอยู่ในรายการประเภทต่างๆ

รายการประเภทบันเทิงนับเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการแสดงบทบาทในการสร้างภาพลักษณ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เนื่องจากบทบาทในการให้ความบันเทิงนั้น เป็นบทบาทหน้าที่หนึ่งของสื่อมวลชน ดังนั้นบทบาทหน้าที่ของสถานี

3. สัมภาษณ์ เกษม จันทรน้อย, 31 มกราคม 2538

วิทยุจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงปรากฏบทบาทของการให้ความบันเทิงมาโดยตลอด แม้ว่าจะถูกกำหนดเป็นเพียงบทบาทเสริมก็ตาม อย่างไรก็ตาม หน้าที่การบันเทิงจะถูกกำหนดรูปแบบอย่างเคร่งครัด โดยรายการส่วนใหญ่จะเป็นรายการดนตรีสากล ประเภทต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานีได้มุ่งเป็นรายการดนตรีคลาสสิก ซึ่งเป็นรายการประเภทดนตรีชั้นสูง ที่มีกลุ่มผู้รับฟังส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษา มีฐานะ เศรษฐกิจ และสังคมในระดับสูงเป็นหลักจนรายการดนตรีคลาสสิกกลายเป็นสัญลักษณ์ของสถานี

แม้ว่าในระยะเวลาดังกล่าวที่มีการใช้บทบาทในการให้ความบันเทิงเป็นบทบาทนำร่อง เพื่อบทบาทหลักในการให้การศึกษาแก่สังคม จวบจนถึงปัจจุบัน รายการเพลงไทยสากล และรายการเพลงลูกทุ่งได้ถูกหยิบยกมาแพร่กระจายเสียง เพื่อเพิ่มความหลากหลายให้กับรายการบันเทิงของสถานีวิทยุจุฬาฯ ก็ตามแต่รายการดนตรีคลาสสิกก็ยังคงเป็นสัญลักษณ์ของสถานี ในขณะที่เดิยวกับการเสนอรายการเพลงไทยสากล และเพลงลูกทุ่งเหล่านั้น ก็จะต้องมีการคัดเลือกเพลงที่จะนำเสนอ โดยจะต้องเป็นเพลงที่สุภาพ ไม่หยาบคายเพื่อ เป็นการรักษาภาพลักษณ์ของสถานีฯ ในฐานะเป็นองค์กรสื่อมวลชนของสถาบันการศึกษา

นอกจากนี้บทบาทหน้าที่ในการสร้างภาพลักษณ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในฐานะเป็นสถาบันการศึกษาเก่าแก่ และมีชื่อเสียง ยังปรากฏในรูปของการเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ผลงานทางวิชาการของจุฬาฯ เช่นรายการสนุกกับงานวิจัย ที่เป็นสื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยของคณาจารย์และนักวิชาการจุฬาฯ หรือรายการจุฬาวิทยานิพนธ์ ที่เป็นสื่อเผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์ของนิสิต เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบถึงความเคลื่อนไหว และความก้าวหน้าในวิชาการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในลักษณะที่เป็นสถาบันการศึกษาอันเป็นแหล่งการศึกษาค้นคว้าในเชิงวิชาการ

บทบาทหน้าที่ในการสร้างภาพลักษณ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ยังปรากฏออกมาในรูปของการให้บริการโฆษณาสินค้าของสถานีฯ ในระยะต้นที่สถานีฯ เริ่มมีผู้ประกอบการรายการแม้จะยังไม่มียุทธศาสตร์ในการรับผู้ประกอบการอย่างชัดเจน แต่สถานีฯ ก็จะใช้หลักการพิจารณาถึงความเหมาะสมระหว่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กับสินค้าเป็นสำคัญ¹³ แต่เมื่อต่อมาสถาบันฯ เริ่มมีการดำเนินงานในเชิงธุรกิจเกิดขึ้น โดยมีการให้บริการโฆษณา มหาวิทยาลัยก็ได้กำหนดการจัดเก็บเงินค่าบำรุงเพื่ออุปถัมภ์รายการว่า

1. ไม่ควรโฆษณาสินค้าที่ไม่สมควร เช่น ของมึนเมา ของเป็นโทษ
2. ไม่โฆษณารายละเอียดของสินค้า ควรแจ้งเฉพาะว่าอุปถัมภ์รายการโดย.... (ชื่อบริษัท)
3. ไม่โฆษณาการอบรมที่เป็นธุรกิจส่วนตัวที่ไม่ใช่ในงานของจุฬาฯ
4. รายการเพลงคลาสสิกไม่ควรโฆษณา
5. หากมีข้อยกเว้นบางกรณีให้ทำนอกระบบเป็นผู้พิจารณาอนุมัติ

จวบจนปัจจุบันเมื่อสถาบันฯ มีรูปแบบการดำเนินงานในรูปวิสาหกิจ สถาบันฯ มีหลักเกณฑ์ในการรับโฆษณา 2 ลักษณะคือ

1. การโฆษณาตัวสินค้าหรือบริการ สถาบันฯ กำหนดประเภทของสินค้าหรือบริการให้เหมาะสมในฐานะที่สถาบันวิทย์จุฬาฯ เป็นสื่อมวลชนของสถาบันการศึกษาและเป็นภาพพจน์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. การโฆษณาสินค้าหรือบริการแบบส่งเสริมภาพพจน์หรือสร้างสรรคส์สังคม

หลักเกณฑ์ในการโฆษณาดังกล่าวจึงเป็นการกำหนดประเภทของสินค้าหรือบริการโดยคำนึงถึงความเหมาะสมในฐานะที่สถาบันวิทย์จุฬาฯ เป็นสื่อมวลชนของสถาบันการศึกษาและเป็นภาพพจน์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และการโฆษณาสินค้าหรือบริการแบบส่งเสริมภาพพจน์หรือสร้างสรรคส์สังคมเท่านั้น

13. สัมภาษณ์ วีรศักดิ์ ลีวลักษณ์นาวัน, 18 มิถุนายน 2536

จะเห็นได้ว่าหลักเกณฑ์ในการให้บริการโฆษณาของสถานีวิทยุจุฬาฯ นั้น แม้จะมีได้มีหลักเกณฑ์กำหนดอย่างชัดเจนในระดับต้น แต่มีใช้ว่าจะบริการโฆษณาสินค้าหรือบริการใดๆ ก็ได้ เพราะสถานีก็จะต้องใช้ดุลพินิจอย่างกว้างๆ ถึงความเหมาะสมกับสถาบันคือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเมื่อปรากฏหลักเกณฑ์ในการโฆษณาอย่างชัดเจน ซึ่งแสดงให้เห็นเด่นชัดว่าเป็นการกำหนดประเภทของสินค้าหรือบริการโดยคำนึงถึงความเหมาะสมในฐานะที่สถานีวิทยุจุฬาฯ เป็นสื่อมวลชนของสถาบันการศึกษา และเป็นภาพลักษณ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสถานีวิทยุจุฬาฯ นั้นมีบทบาทแฝงที่สำคัญในการสร้างภาพลักษณ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในลักษณะที่เป็นสถาบันการศึกษาเก่าแก่และมีชื่อเสียงทั้งในรูปของการให้ความบันเทิง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และการให้บริการโฆษณาที่สถานีวิทยุจุฬาฯ จะต้องทำหน้าที่ดังกล่าว โดยต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับสถาบันเป็นหลักสำคัญ

6. บทบาทในการขึ้นาสังคม

สถานีวิทยุจุฬาฯ นั้นได้มีบทบาทเกี่ยวข้องกับในทางสังคม และการเมืองของประเทศนับตั้งแต่ในระยะที่ดำเนินงานโดยสโมสรนิสิตที่ได้มีการใช้สถานีฯ ในการกระจายเสียงโจมตีคณะรัฐบาลที่มาจากพรรคแห่งชาติทางการเมืองของทหาร แต่เนื่องจากในระบอบเวลาดังกล่าวจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีผู้บริหารมหาวิทยาลัยคือ จอมพลประภาส จารุเสถียร ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจระดับสูงทั้งทางการเมือง และการทหารมาเป็นอธิบการบดี จึงเป็นผลให้ต้องมีการควบคุมการแสดงบทบาทหน้าที่ของสถานีวิทยุจุฬาฯ ไม่ให้เกี่ยวข้องกับกิจกรรมภายนอกมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทในทางสังคมเป็นผลให้สถานีวิทยุจุฬาฯ มีลักษณะเป็นเพียงสื่อ เพื่อใช้ในการกิจการภายในชุมชนมหาวิทยาลัย และเป็นสื่อเพื่อการศึกษาเป็นหลัก

บทบาทในทางสังคมได้เริ่มปรากฏอีกครั้ง เมื่อศาสตราจารย์ นพ. จรัส สุวรรณเวลา อธิการบดีได้มีทรศนะต่อบทบาทของสถานีวิทยุจุฬาฯ ที่ไม่ใช่เป็นเพียงสื่อภายในชุมชนมหาวิทยาลัย และให้การศึกษาเท่านั้น สถานีวิทยุจุฬาฯ

ยังต้องมีบทบาทในฐานะสื่อมวลชนที่สามารถชี้นำสังคม โดยการให้ข้อมูลในการแก้ไขปัญหา และให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง

จากนโยบายของผู้บริหารมหาวิทยาลัยข้างต้นชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารมหาวิทยาลัยได้มีท่าทีและทัศนคติต่อบทบาทของสถานีวิทยุฯ แตกต่างไปจากผู้บริหารมหาวิทยาลัยในอดีตที่ผ่านมา โดยการมองสถานีฯ ตามรูปแบบขององค์กรสื่อสารมวลชนที่ควรจะต้องมีบทบาทต่อสังคมมากขึ้นนั้น นับเป็นการสนับสนุนและเปิดโอกาสให้สถานีฯ ได้สามารถปฏิบัติภารกิจหน้าที่ต่อสังคม ดังนั้นการปรับปรุงโครงสร้างของสถานีฯ ให้เป็นรูปวิสาหกิจก็เพื่อมหาวิทยาลัยจะสามารถทำหน้าที่ในฐานะสื่อมวลชนได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการแสดงบทบาทเป็นผู้ชี้นำสังคม สถานีฯ จึงได้พยายามดำเนินรายการโดยให้ความสนับสนุนต่อบทบาทที่ผู้บริหารมหาวิทยาลัยต้องการให้แสดงเพื่อการชี้นำสังคมโดยมีลักษณะของการเป็นสถานีวิทยุข่าวสารเพิ่มขึ้นในรูปของการเสนอรายการข่าว เพื่อให้ประชาชนทราบเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น มีการปรับปรุงรูปแบบของการเสนอข่าวทั้งในเรื่องของความถี่ในการเสนอข่าว โดยเสนอข่าวการเมืองทั่วไป ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวสังคม ข่าวการศึกษา ข่าวมหาวิทยาลัย เป็นต้น การเพิ่มความถี่ในการเสนอข่าวทำให้ประชาชนสามารถรับทราบความเคลื่อนไหวเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์มีการเพิ่มรายการประเภทข่าวเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับทราบเหตุการณ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศได้มากยิ่งขึ้นดังนี้

รายการเจาะข่าวเช้านี้ แบ่งรายการออกเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงสรุปข่าวในรอบ 24 ชั่วโมง ช่วงสดจากวอชิงตัน และช่วงวิเคราะห์เจาะลึก เจาะข่าวเช้านี้เป็นรายการที่เผยแพร่ข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์ทุกด้านทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการต่างประเทศ พร้อมทั้งถ่ายทอดข้อมูลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข่าว มีรายงานข่าวสดจากทั่วโลกทางโทรศัพท์ข้ามทวีปจากวอชิงตัน โดย VOA และมีการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์กับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องเกี่ยวเนื่องมาจากข่าวหรือเรื่องราวที่อยู่ในความสนใจของประชาชนในเวลานั้น พร้อมกับเปิดโอกาสให้ผู้ฟังแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่กำลังสัมภาษณ์

รายการจับกระแสด่วน เป็นรายการประเภทวิเคราะห์ข่าวที่เสนอข้อ

มูลหรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เป็นข้อหรือปัญหาที่ยังถกเถียงหาข้อยุติไม่ได้ มีการใช้วิธีนำเสนอโดยพูดคุยถึงเป็นทางการกับผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้สันักดกรณีในเรื่องนั้น

รายการวิเคราะห์ข่าวเอเซียดำเนินรายการโดยสถาบันเอเซียศึกษา เป็นรายการที่วิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละสัปดาห์ที่เกี่ยวข้องกับสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองระหว่างประเทศในแถบเอเซียโดยเฉพาะ

จะเห็นได้ว่าสถานีวิทยุจุฬาฯ ได้มีการปรับปรุงการรายงานข่าวที่เคยมีแต่ข่าวการศึกษา และข่าวมหาวิทยาลัย ให้มีรูปแบบที่กว้างขวางในฐานะเป็นสื่อมวลชนของสังคมมากขึ้น ซึ่งมีการปรับปรุงทั้งในเรื่องของเนื้อหาในการนำเสนอ เพื่อให้ผู้รับสารได้ทราบข่าวสารต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์ การปรับปรุงในเรื่องของความกว้างขวางของข่าวที่เพิ่มขึ้นทั้งในภูมิภาคเอเซีย และต่างประเทศและความลึกของข่าวในรูปของการวิเคราะห์ข่าว

นอกจากนี้สถานีวิทยุจุฬาฯ ยังได้แสดงบทบาทในฐานะเป็นสื่อมวลชนของสังคมโดยการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ที่มุ่งแนะแนวทางให้แก่สังคม ผสมผสานระหว่างความเป็นผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์เข้ากับบทบาททางสังคมเช่น รายการชั่วโมงนักบริหารเป็นรายการที่จัดขึ้น โดยอาจารย์จากคณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี เพื่อเผยแพร่ความรู้ สาระประโยชน์ทางด้านธุรกิจ และเศรษฐกิจโดยการชี้แนะสังคมด้วยการเสนอที่เป็นกลางและถูกต้อง และอีกรายการที่สำคัญคือ รายการสามย่านรายวัน เป็นรายการที่ได้รับการวางรูปแบบของการชี้แนะสังคมอย่างเด่นชัด ซึ่งนำประเด็นเหตุการณ์ที่อยู่ในความสนใจของสังคมมาเสนอ โดยการนำผู้เกี่ยวข้องหรือผู้รับผิดชอบรวมทั้งระดมคณาจารย์หรือนักวิชาการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มาแสดงความคิดเห็น และชี้ให้เห็นถึงแนวทางในการจัดการกับประเด็นเหตุการณ์นั้นๆ ในแง่มุมต่างๆ พร้อมทั้งวิเคราะห์และแสดงให้เห็นถึงผลที่จะตามมาหากมีการดำเนินไปในแต่ละแนวทางนั้นๆ โดยอาศัยพื้นฐานตามหลักวิชาการของศาสตร์แต่ละสาขา

รูปแบบบทบาทของการชี้แนะสังคมจึงมีทั้งการให้ข่าวสารที่ถูกต้อง เป็น

จริงและนำเอาศาสตร์และวิชาการที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัยมาผสานกับบรรทัดฐานของบทบาทหน้าที่สื่อมวลชนทางสังคมให้สังคมได้เห็นถึงทางออกแต่ละแนวทางนั้นมีได้เป็นการชี้ให้สังคมเลือกในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง แต่เป็นการชี้มาโดยอาศัยหลักเหตุผลตามหลักวิชาการประกอบเพื่อให้เห็นถึงทางออกในการแก้ไขปัญหาในสังคมหลายๆ แนวทาง บทบาทดังกล่าวนี้จึงกล่าวได้ว่าเป็นบทบาทในอุดมคติที่มหาวิทยาลัยมุ่งหวังที่จะทำหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายทั้งในลักษณะของสถานียุทของสถาบันการศึกษา และการเป็นองค์กรสื่อมวลชนในเวลาเดียวกัน

จากบทบาทหน้าที่ของสถานียุทจุฬาฯ ทั้ง 6 บทบาท จะเห็นได้ว่าเป็นบทบาทที่ดำเนินไปตามลักษณะของสถานียุทจุฬาฯ ซึ่งมีบทบาทหลักที่สำคัญ โดยเป็นไปตามลักษณะของความเป็นสถานียุทของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือบทบาทหน้าที่ในการเป็นสื่อกลางเชื่อมโยงให้เกิดความสัมพันธ์และด้วยลักษณะของการเป็นสถานียุทของสถาบันการศึกษาทำให้สถานียุทจุฬาฯ ต้องแสดงบทบาทหลักในการให้ความรู้และการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยควบคู่กันไป

ในขณะเดียวกันในฐานะที่สถานียุทจุฬาฯ เป็นองค์กรสื่อมวลชนแขนงหนึ่งซึ่งย่อมมีหน้าที่ในการให้ความบันเทิงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งสถานียุทจุฬาฯ ก็ได้แสดงบทบาทหน้าที่ในการให้ความบันเทิงเพื่อเป็นบทบาทเสริมเมื่อสถานียุทไม่สามารถแสดงบทบาทหลักได้สำเร็จเพื่อให้สถานียุทสามารถดำรงอยู่ต่อไปได้อีกทั้งยังมีการแสดงบทบาทในการให้ความบันเทิง เพื่อเป็นบทบาทนำร่องในการแสดงบทบาทหลักคือการให้ความรู้และการศึกษาแก่สังคม

นอกจากนี้สถานียุทจุฬาฯ ยังมีบทบาทหน้าที่แฝงในการทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงให้กับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อปกป้องและรักษาผลประโยชน์ให้กับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกทั้งยังมีบทบาทแฝงในการสร้างภาพลักษณ์ให้กับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในฐานะที่เป็นสถาบันการศึกษาเก่าแก่และมีชื่อเสียง ซึ่งแม้จะมีการดำเนินงานในรูปธุรกิจ โดยให้บริการโฆษณา ก็จะต้องคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อภาพลักษณ์ของสถาบันอยู่ตลอดเวลา

สุดท้ายสถานีวิทยจุฬาฯ ก็มีบทบาทที่คาดหวังจะทำหน้าที่ในการประสานระหว่างความเป็นผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์และวิชาการต่างๆ ของจุฬาฯ กับบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนที่มีต่อสังคมให้ได้อย่างสมบูรณ์ในรูปของการแสดงบทบาทหน้าที่ในการนำเสนอสังคม

อย่างไรก็ตามแม้ว่าสถานีวิทยจุฬาฯ จะปรากฏบทบาทในลักษณะต่างๆ แต่บทบาททั้งหมดนี้ก็อาจมีลักษณะเด่นชัดบ้าง ลดน้อยลงบ้างหรือแม้กระทั่งขาดหายไปบ้างตลอดจนอาจมีการปรับรูปแบบของการแสดงบทบาทให้เปลี่ยนแปลงไปบ้างในแต่ละช่วงระยะเวลา ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการประเมินบทบาทของสถานีวิทยจุฬาฯ ว่า เพราะเหตุใดการแสดงผลบทบาทหน้าที่ของสถานีวิทยจุฬาฯ จึงมีลักษณะแตกต่างกันไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การประเมินบทบาทหน้าที่ของสถานีวิทยจุฬาฯ

สถานีวิทยจุฬาฯ เป็นองค์กรสื่อมวลชนภายในกรอบโครงสร้างของสถาบันการศึกษา ดังนั้นลักษณะการแสดงออกซึ่งบทบาทหน้าที่ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ทั้ง 6 ประการนั้น จึงต้องดำเนินไปตามปัจจัยเงื่อนไขต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. อิสรภาพและเสรีภาพในการดำเนินงาน

บทบาทหน้าที่ของสถานีวิทยจุฬาฯ ที่ปรากฏออกมานั้นได้แสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานของสถานีที่จะเป็นไปตามอิสรภาพและเสรีภาพที่มีอยู่อย่างกว้างขวาง และการถูกจำกัดอิสรภาพและเสรีภาพให้อยู่ในขอบเขตที่กำหนดไว้ในแต่ละระยะเวลาแตกต่างกันไป

ในช่วงระยะเวลาเริ่มต้นที่เป็นสถานีวิทยทดลองพบว่าสถานีวิทยจุฬาฯ มีอิสรภาพและเสรีภาพในการดำเนินงานอย่างเต็มที่ และมีการควบคุมจากมหาวิทยาลัยที่ไม่เคร่งครัดนัก ดังจะเห็นได้จากบทบาทหน้าที่ของสถานีในการเป็นสื่อกลางเชื่อมโยงให้เกิดความสัมพันธ์นั้นจะเป็นไปตามความต้องการของสโมสรนิสิตอย่างอิสระ โดยการให้สถานีฯ เพื่อเป็นศูนย์กลางการติดต่อเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ภายในหมู่ นิสิตในรูปของการเสนอข่าวสารและกิจกรรมต่าง ๆ ของสโมสรนิสิตเป็นหลัก

บทบาทในการให้ความบันเทิงจัดเป็นบทบาทสำคัญอีกบทบาทหนึ่งซึ่งให้เห็นถึงอิสรภาพและเสรีภาพในการดำเนินงานของสถานีวิทยจุฬาฯ ในระยะที่เป็นสถานีวิทยทดลอง เนื่องจากการแสดงบทบาทหน้าที่ในการให้ความบันเทิงที่ปรากฏในรูปของดนตรีสากล ดนตรีคลาสสิก หรือดนตรีโลกที่มีวลีกันนั้น ล้วนเป็นการแสดงบทบาทไปโดยอิสระตามบุคลิกภาพ ความนิยมขึ้นชอบของนิสิตที่มาร่วมจัดและดำเนินรายการของสถานีฯ เป็นหลัก โดยปราศจากการกำหนดนโยบายหรือการเข้าควบคุมรูปแบบรายการบันเทิงจากมหาวิทยาลัย

บทบาทที่ชี้ให้เห็นถึงอิสรภาพและเสรีภาพในการดำเนินงานของสถานีวิทยจุฬาลงกรณ์ในแต่ละช่วงระยะเวลาอย่างชัดเจนคือการแสดงบทบาททางสังคม เนื่องจาก บทบาททางสังคมนับเป็นบทบาทที่อยู่ในวงกว้างออกมาจากกรอบของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ควบคุมสถานีวิทยอยู่ สถานีวิทยจุฬาลงกรณ์ในช่วงของการเป็นเพียงสถานีวิทยทดลองที่ใช้ในกิจการนิสิตสามารถแสดงบทบาทหน้าที่ทางสังคมออกมาอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรูปของการแสดงความคิดเห็นทางควรเมือง แต่อย่างไรก็ดี การที่สถานีวิทยจุฬาลงกรณ์เป็นองค์กรหนึ่งที่อยู่ภายใต้การควบคุมของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังนั้นเมื่อบทบาทในทางสังคมได้สร้างความกระทบกระทั่งต่อสังคมในวงกว้าง และมหาวิทยาลัย ตลอดจนผู้บริหารมหาวิทยาลัย ผู้บริหารมหาวิทยาลัยจึงใช้อำนาจที่มีอยู่ในการควบคุมสถานีวิทยจุฬาลงกรณ์อย่างเคร่งครัด

บทบาทของสถานีวิทยที่ปรากฏออกมาในรูปของการเป็นสื่อกลางเชื่อมโยงให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยกับสมาชิกภายในชุมชนมหาวิทยาลัยโดยการจำกัดรูปแบบการเสนอข่าวสารเฉพาะข่าวมหาวิทยาลัย ข่าวราชการ และข่าวการศึกษา อีกทั้งการแสดงบทบาทหน้าที่ทางสังคมที่ขาดช่วงไปในเวลาต่อมา ได้แสดงให้เห็นถึงการจำกัดขอบเขตการดำเนินงานของสถานีวิทยที่มีโครงสร้างเป็นหน่วยงานราชการในสังกัดจุฬาลงกรณ์ ทำให้ไม่สามารถแสดงบทบาทได้อย่างอิสระเพื่อป้องกันมิให้เกิดการกระทบกระทั่งหรือขัดแย้งต่อสังคมและรัฐ ตลอดจนสถาบันต้นสังกัดคือจุฬาลงกรณ์เอง บทบาทดังกล่าวจึงเป็นบทบาทที่เป็นไปเพื่อสนองต่อนโยบายของมหาวิทยาลัยที่กำหนดขึ้นเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ภายในของมหาวิทยาลัยและจำกัดขอบเขตการแสดงบทบาทในทางสังคม

ศูนย์วิทยทรัพยากร

นอกจากนี้การแสดงบทบาทแฝงของสถานีวิทยจุฬาลงกรณ์ในรูปของการเป็นกระบอกเสียงให้กับจุฬาลงกรณ์เพื่อแก้ไขปัญหาและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ของจุฬาลงกรณ์ บทบาทแฝงในการสร้างภาพลักษณ์ให้แก่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในฐานะที่เป็นสถาบันการศึกษาเก่าแก่และมีชื่อเสียงในรูปของการกำหนดรูปแบบรายการประเภทบันเทิง โดยใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสัญลักษณ์ การเปิดโอกาสให้สถานีวิทยจุฬาลงกรณ์ให้มีบริการโฆษณาเพื่อหารายได้ แต่ก็ไม่ปล่อยให้ทำได้อย่างเต็มที่โดยการควบคุมนโยบายอย่างเคร่งครัด เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นบทบาทที่แสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานของสถานีวิทยจุฬาลงกรณ์ที่ปราศจากอิสรภาพและเสรีภาพ แต่ดำเนินไปตามพันธกิจที่จะต้องส่งเสริมและให้การ

สนับสนุนต่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นหลัก

ในปัจจุบันผู้บริหารมหาวิทยาลัยได้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของสถานีวิจัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ก่อให้เกิดแก่สังคมมากขึ้นโดยกำหนดโครงสร้างการบริหารงานในรูปวิสาหกิจที่
แยกออกจากระบบราชการ และการเปิดโอกาสให้สถานีวิจัยมีการแสดงบทบาทต่อสังคมในวง
กว้างในรูปของการใช้วิชาการที่มีอยู่ในการชี้นำสังคม รวมไปถึงการเสนอข่าวสารที่มี
ขอบเขตเนื้อหากว้างขวาง ที่มีทั้งข่าวเศรษฐกิจ ข่าวสังคม ข่าวการเมือง ข่าวใน
ประเทศ และข่าวต่างประเทศเพิ่มขึ้นจากเดิม บทบาทดังกล่าวได้ชี้ให้เห็นถึงการมี
อิสรภาพและเสรีภาพในการดำเนินงานเพิ่มขึ้นด้วย

อย่างไรก็ตามแม้สถานีวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะมีอิสรภาพและเสรีภาพในการดำเนินงาน
เพิ่มขึ้นโดยมีการบริหารที่อิสระจากระบบราชการก็ตาม แต่สถานีวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก็ยัง
ต้องดำเนินงานภายใต้โครงสร้างที่ขึ้นอยู่กับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังนั้นอิสรภาพและ
เสรีภาพที่มีอยู่จึงยังไม่อาจกล่าวได้ว่าเป็นอิสรภาพและเสรีภาพที่เป็นไปภายใต้นโยบาย
ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยหรืออธิการบดีที่ได้กำหนดขอบเขตให้กว้างขวางมากขึ้น โดยที่
สถานีวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยยังคงต้องแสดงบทบาทที่เป็นไปตามพันธกิจที่มีต่อสถาบันที่เป็นเจ้าของคือ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในรูปของบทบาทในการเป็นสื่อกลางเชื่อมโยงความสัมพันธ์
ระหว่างมหาวิทยาลัยกับสมาชิกภายในชุมชนและสังคมภายนอก ตลอดจนการเป็น
กระบอกเสียงให้กับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และการสร้างภาพลักษณ์ให้แก่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเช่นเดิม

ดังนั้นการแสดงบทบาทหน้าที่ของสถานีวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงเป็นไปตามอิสรภาพ
และเสรีภาพในการดำเนินงานของสถาบันฯตามขอบเขตนโยบายที่ผู้บริหารมหาวิทยาลัย
กำหนดขึ้นเป็นสำคัญ

2. ขอบข่ายในการแสดงออกทางความคิดเห็น

บทบาทหน้าที่ของสถานีวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยยังขึ้นอยู่กับขอบข่ายในการแสดงออก
ทางความคิดเห็นว่าในช่วงระยะเวลาที่นั้น สถานีวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะสามารถมีขอบข่าย
แสดงออกได้มากน้อยเพียงใด

การแสดงบทบาททางสังคมนับเป็นบทบาทสำคัญที่ชี้ให้เห็นถึงการมี
 ขอบข่ายของเนื้อหาในการแสดงออกทางความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวางตามมา
 ดังจะเห็นได้จากการที่สถานีวิทยุจุฬาฯ ในระยะที่เป็นสถานีวิทยุทดลองนั้นได้ปรากฏ
 บทบาททางสังคมที่ชี้ว่าสถานีฯ มิได้ถูกควบคุมอย่างเคร่งครัดนัก ทำให้นิสิตสามารถ
 ดำเนินงานได้อย่างอิสระในการแสดงออกทางความคิดเห็นในทางสังคมและการ
 เมืองกันอย่างเต็มที่ แม้ขอบข่ายความคิดเห็นเหล่านั้นจะเป็นปฏิกิริยาต่อสังคมและ
 รัฐก็ตาม

แต่บทบาทในทางสังคมที่ถูกจำกัดและขาดหายไปและการแสดงบทบาท
 เพียงเพื่อใช้ในราชการของมหาวิทยาลัยและการแสดงบทบาทที่สนองต่อภายใน
 ชุมชนมหาวิทยาลัยในเวลาต่อมาที่มหาวิทยาลัยได้เข้าควบคุมและดำเนินงานสถานี
 วิทยุเองโดยให้สถานีฯ เป็นหน่วยงานหนึ่งของมหาวิทยาลัยก็ได้แสดงให้เห็นถึงการ
 จำกัดอิสรภาพและเสรีภาพในการดำเนินงานของสถานีฯ ที่จะต้องเป็นไปตามนโยบาย
 ของมหาวิทยาลัยเท่านั้น เพื่อเป็นการสกัดกั้นการแสดงออกทางความคิดเห็นในทาง
 สังคมมิให้ปรากฏออกมา

บทบาทหน้าที่ในการชี้นำสังคมที่ปรากฏขึ้นในปัจจุบันนับเป็นการชี้ให้เห็น
 ถึงอิสรภาพและเสรีภาพของสถานีวิทยุจุฬาฯ ที่ต้องการทำหน้าที่เพื่อสังคมอีกครั้ง ขอบ
 ข่ายในการแสดงออกทางความคิดเห็นทางสังคมที่เคยถูกปิดกั้นก็ได้รับการผลักดันให้มี
 การขยายขอบข่ายให้เปิดกว้างขึ้น

ดังนั้นขอบข่ายในการแสดงออกทางความคิดเห็นที่มีการปรับเปลี่ยนไป
 ระหว่างขอบข่ายที่สามารถแสดงออกได้อย่างกว้างขวางหรือถูกปิดกั้นลงในแต่ละช่วง
 ระยะเวลาจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อบทบาทหน้าที่ของสถานีวิทยุจุฬาฯ

3. ความสามารถในการสนองต่อความต้องการของผู้รับสาร

บทบาทหน้าที่ของสถานีวิทยุกระจายเสียงขึ้นอยู่กับความสามารถในการสนองต่อความต้องการของผู้รับสารว่าสถานีวิทยุกระจายเสียงสามารถแสดงบทบาทต่าง ๆ โดยสนองต่อความต้องการของผู้รับสารได้หรือไม่เพียงใด

จากบทบาทที่ปรากฏในอดีตจะเห็นได้ว่าโดยส่วนใหญ่แล้วสถานีวิทยุกระจายเสียงจะไม่ค่อยคำนึงถึงความต้องการของผู้ฟังเท่าใดนัก ตรงกันข้ามจะคำนึงถึงการสนองต่อความต้องการของผู้ดำเนินงานเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานีวิทยุกระจายเสียงในระยะที่เป็นสถานีวิทยุทดลองเพื่อใช้ในกิจการนิสิตจะเห็นว่าบทบาทสนทนาการเป็นสื่อกลางเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสโมสรนิสิตกับนิสิตในรูปของการเสนอข่าวสารต่าง ๆ จากสโมสรนิสิต และบทบาทในการให้ความบันเทิงที่มุ่งเน้นดนตรีสากลและดนตรีคลาสสิกนั้นก็ เป็นไปตามความต้องการและความถนัดของนิสิตที่มาช่วยจัดรายการของสถานี

แม้สถานีวิทยุกระจายเสียงจะได้รับการจัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการโดยมีฐานะเป็นหน่วยงานราชการหนึ่งของมหาวิทยาลัยก็จะได้เห็นว่าบทบาทต่างๆ ได้ชี้ให้เห็นถึงการมุ่งสนองต่อความต้องการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยมากกว่าคำนึงถึงความต้องการของผู้ฟัง เช่นบทบาทในการเป็นสื่อกลางเชื่อมโยงให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยกับสมาชิกภายในชุมชนมหาวิทยาลัยเองก็เป็นไปเพื่อใช้ประโยชน์ในทางราชการของมหาวิทยาลัยในการติดต่อกับสมาชิก บทบาทในการให้ความรู้และการศึกษาก็เป็นบทบาทที่เกิดขึ้นจากความต้องการของเลขาธิการมหาวิทยาลัย และอธิการบดี ให้สถานีฯ เป็นอุปกรณ์หรือสื่อให้ความรู้แก่นิสิตในชุมชนหรือแม้กระทั่งบทบาทในการให้ความบันเทิงก็เป็นไปโดยคำนึงถึงนโยบายและความต้องการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยคืออธิการบดี และผู้บริหารสถานีวิทยุกระจายเสียงคือหัวหน้าสถานีฯ เป็นหลักโดยการมุ่งให้ความบันเทิงที่จำกัดรูปแบบเฉพาะที่เป็นดนตรีสากลประเภทต่างๆ และดนตรีไทยเดิมโดยการกำหนดให้รายการดนตรีคลาสสิก เป็นสัญลักษณ์ของสถานีฯ สิ่งเหล่านี้ล้วนแสดงให้เห็นถึงการมุ่งสนองต่อความต้องการของผู้บริหารมหาวิทยาลัย และผู้บริหารสถานีฯ มากกว่าการคำนึงถึงความต้องการของผู้รับสาร

บทบาทของสถานีวิทยจุฬีฯแม้จะพยายามที่จะเข้าถึงสังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่นการให้ความรู้และการศึกษาแก่สังคมในเวลาต่อมาโดยการใช้บทบาทในการให้ความบันเทิงที่หลากหลายเพื่อเป็นบทบาทนำร่องในการแสดงบทบาทหลักในการให้ความรู้และการศึกษาก็ตาม แต่สถานีวิทยจุฬีฯก็ยังไม่สามารถแสดงบทบาทหลักในอันที่จะสนองต่อความต้องการของผู้รับสารหรือสังคมได้ เนื่องจากการขาดความพร้อมของบุคลากรที่จะมาจัดทำรายการทั้งในเชิงของทักษะและการจัดรายการโดยเป็นไปตามความถนัดและบุคลิกภาพของผู้จัดรายการเป็นส่วนใหญ่ จึงเป็นผลให้บทบาทหลักในการให้ความรู้และการศึกษาไม่สามารถสนองต่อความต้องการของผู้รับสาร และจำเป็นต้องมีการปรับปรุงบทบาทในการให้ความรู้และการศึกษาให้สนองต่อความต้องการของผู้รับสารมากขึ้น

ในทางตรงกันข้ามการแสดงบทบาทในการให้ความบันเทิงโดยการคำนึงถึงความต้องการของผู้ฟังทำให้รูปแบบรายการบันเทิงมีความหลากหลายมากขึ้น ผู้ฟังสามารถเลือกรับฟังรายการบันเทิงที่ตรงกับความต้องการของตนเองได้มากขึ้น จึงชี้ให้เห็นถึงความสามารถของสถานีวิทยจุฬีฯในการสนองต่อความต้องการรับฟังรายรับฟังรายการประเภทให้ความบันเทิงแก่ผู้ฟัง

บทบาทของสถานีวิทยจุฬีฯในการให้ความรู้และการศึกษาซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่หลักและบทบาทหน้าที่ในการให้ความบันเทิงซึ่งเป็นเพียงบทบาทเสริมหรือบทบาทนำร่องแสดงให้เห็นถึงความสามารถของสถานีวิทยจุฬีฯในการสนองต่อความต้องการของผู้รับสารที่แตกต่างกัน โดยบทบาทหน้าที่หลักในการให้ความรู้และการศึกษายังขาดความสามารถในการสนองต่อความต้องการของผู้รับสาร ในขณะที่บทบาทเสริมหรือบทบาทนำร่องในการให้ความบันเทิงกลับสามารถสนองต่อความต้องการของผู้รับสารได้มากกว่า

4. ความต้องการให้เป็นไปตามบรรทัดฐานและความต้องการของสังคม

ความต้องการให้เป็นไปตามบรรทัดฐานและความต้องการของสังคมยังเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีผลต่อการแสดงบทบาทหน้าที่ของสถานีวิทยจุฬีฯ

จากการประเมินบทบาทหน้าที่ของสถานีวิจัยจุฬาพบว่าบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ ที่ปรากฏในอดีตโดยส่วนใหญ่แล้วจะมีได้ค่านึงถึงบรรทัดฐานและความต้องการของสังคมนัก หากแต่จะมุ่งสนองต่อความต้องการของผู้จัดรายการ เช่นการจัดรายการประเภทบันเทิงในรูปแบบของรายการเพลงสากล หรือดนตรีคลาสสิกเป็นส่วนใหญ่โดยเป็นไปตามบุคลิกภาพและความต้องการของนิสิตที่มาจัดรายการในระยะที่เป็นสถานีวิชยทดลองหรือเป็นไปตามนโยบายของหัวหน้าสถานีนี้อือ ศาสตราจารย์ สำเภา วรวงูร ในระยะเวลาต่อมา ส่วนบทบาทในการเป็นสื่อกลางเชื่อมโยงให้เกิดความสัมพันธ์บทบาทในการให้ความบันเทิงในรูปแบบต่าง ๆ ก็ล้วนแต่เกิดขึ้นและมีรูปแบบที่เป็นไปตามความต้องการของผู้บริหารมหาวิทยาลัย เป็นหลักมากกว่าการพิจารณาถึงบรรทัดฐาน ความคาดหวังและความต้องการจากสังคม อีกทั้งยังปรากฏบทบาทแฝงในการทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงให้กับมหาวิทยาลัยและผู้บริหาร ตลอดจนการรักษาภาพลักษณ์ของจุฬาฯตลอดมาทุกยุคสมัย

แต่ในปัจจุบันที่สถานีวิจัยจุฬาฯได้แสดงบทบาทในการชี้นำสังคมขึ้น บทบาทดังกล่าวนี้ได้แสดงออกมาในรูปแบบของรายการต่าง ๆ ที่มีการนำเสนอวิชาการในการชี้นำแนวทางออกในการแก้ไขปัญหาและความขัดแย้งให้แก่สังคม ซึ่งบทบาทในการชี้นำสังคมนี้เป็นบทบาทที่แสดงให้เห็นถึงการที่สถานีวิจัยจุฬาฯได้พยายามแสดงให้เห็นถึงการผสมผสานระหว่างบรรทัดฐานหรือลักษณะบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนที่ควรจะเป็นหรือควรจะทำให้แก่สังคมกับบทบาทในฐานะที่เป็นสื่อของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอันเป็นแหล่งสรรพวิทยาการและศาสตร์ต่าง ๆ โดยค่านึงถึงความต้องการของสังคมเป็นประการสำคัญ

กล่าวโดยสรุปแล้วจะเห็นได้ว่าบทบาทหน้าที่ของสถานีวิจัยจุฬาฯจึงมิใช่แสดงบทบาทใดบทบาทหนึ่ง แต่ด้วยการเป็นองค์กรสื่อมวลชนที่มีสถานภาพผสมผสานกันอยู่ในหลาย ๆ ลักษณะ จึงเป็นผลให้บทบาทหน้าที่ของสถานีวิจัยจุฬาฯปรากฏออกมาหลายบทบาทพร้อม ๆ กันไป โดยมีทั้งบทบาทหน้าที่หลัก ในการเป็นสื่อกลางเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ และการให้ความรู้และการศึกษา มีบทบาทหน้าที่เสริมคือ บทบาทนาร่องคือบทบาทในการให้ความบันเทิง มีบทบาทหน้าที่แฝงได้แก่บทบาทในการเป็นกระบอกเสียงให้กับจุฬาฯ และบทบาทในการสร้างภาพลักษณ์ให้แก่จุฬาฯใน

ฐานะที่เป็นสถาบันการศึกษาเก่าแก่และมีชื่อเสียง และบทบาทหน้าที่ที่มุ่งหวังคือ บทบาทหน้าที่ในการชี้นำสังคม ซึ่งการแสดงบทบาทต่าง ๆ ในทางสังคมและบทบาท ในการให้ความบันเทิงตามบุคลิกภาพของผู้จัดรายการ ได้ชี้ให้เห็นถึงการที่สถานี วิทยุจุฬามีอิสรภาพในการดำเนินงาน และนำไปสู่ข้อบ่งชี้ในการแสดงออกทาง ความคิดเห็นที่มีอยู่อย่างกว้างขวาง ในขณะที่บทบาททางสังคมที่ขาดหายไปในช่วง ช่วงเวลาโดยมีแต่การแสดงบทบาทในการประสานสัมพันธ์ การให้ความรู้และการ ศึกษา และการให้ความบันเทิง โดยมีมุ่งเฉพาะชุมชนภายในมหาวิทยาลัยนั้นย่อม แสดงให้เห็นถึงการถูกจำกัดอิสรภาพและเสรีภาพในการดำเนินงาน ทำให้ไม่เปิด โอกาสให้แสดงออกซึ่งความคิดเห็นในทางสังคม บทบาทหน้าที่ของสถานีวิทยุจุฬาฯ ยังมีลักษณะที่ชี้ให้เห็นถึงความบกพร่องของความสามารถในการตอบสนองความ ต้องการแก่ผู้ฟังในเรื่องของบทบาทในการให้ความรู้และการศึกษา แต่สถานีวิทยุ จุฬามีความสามารถในการตอบสนองความต้องการแก่ผู้ฟังในการแสดงบทบาท ของการให้ความบันเทิง อีกทั้งยังมีการมุ่งแสดงบทบาทให้เป็นไปตามบรรทัดฐาน และความต้องการของสังคมในรูปของบทบาทในการชี้นำสังคม

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย